

ANDRA SÖNDAGEN EFTER EPIFANIA

DOMINICA SECUNDA POST EPIPHANIAM

III Årg Högm Luk 19: 1–10. Predikan Gunnar Edwardsson (ELBK)

"Det förlorade ska jag uppsöka, det fördrivna ska jag föra tillbaka, det sargade ska jag förbinda, och det svaga ska jag stärka." Hes 34:16

Med de orden förebådar Herren genom profeten Hesekiel, Messias, Kristi verk och gärning. Och i dag på den andra söndagen efter Epifania får vi se vad detta betyder i texten om Sackeus, tullaren, publiken. Det är en mycket viktig text. Den säger oss hur en människa blir omvänd. Det är en text som visar hur Jesus tar sig an de svaga, utstötta och föraktade, uppsöker och för tillbaka det fördrivna, förbinder det sargade och stärker det svaga, i enlighet med profetens ord.

Därför säger vi i dag:

1) SACKEUS OMVÄNDELSE: JESUS KOMMER TILL HONOM MED EVANGELIUM

Sackeus var tullare, publiken, och som sådan illa ansedd. Det var tullarna, publiken, som gick romarnas ärende och gjorde det på ett oärligt och omoraliskt sätt. De gjorde sig till mellanhand mellan de ockuperande romarna och den judiska befolkning och skodde sig därför omåttligt på andra människors bekostnad. Deras liv och gärningar var kända av alla och på förklarliga grunder var de föraktade. En sådan var Sackeus och sådan var hans situation. Och än mer, Sackeus var inte bara en i mängden av publiken, utan texten säger att han var förman för tullen där i Jeriko och hade därför en inflytelserik ställning. Ingenting kan därför förvåna att han var rik. Hans ställning som den främste av publiken borgade för det.

Kunde han omvända sig? Han var ju så djupt rotad i sin synd? Visade han inte i alla stycken att han hade en gud som hette pengar? Kunde han vänta någon barmhärtighet från Gud?

En sådan människa som Sackeus är i grunden, trots sin yttre säkerhet i kraft av pengar och ägodelar, likväl en rädd människa. Rädd för Gud och för människor, och vet att han inte har något gott att vänta sig. Han inte vänta sig annat än Guds rättvisa dom faller över honom.

När Jesus kommer till Jeriko och vandrar genom staden, då hör vi att Sackeus vill se honom. Han hade hört något om honom. Han ville se den som alla pratade om. Läraren, rabbin som drog från stad till stad och undervisade med kraft och myndighet och som gjorde under och tecken så att människor häpnade. Inte underligt att Sackeus vill se honom.

Av texten förstår vi att folkmassan var stor när Jesus går genom staden. Ryktet om honom är omfattande, folk samlas, det är en stor händelse. Sackeus är också med i folkmassan. Men han är liten till växten och släpps inte fram. Och förresten, vem vill släppa fram honom till profeten? Han som var publiken. Skulle någon ta emot profeten så var det väl synagogans föreståndare eller någon annan hedervärd person. Och det var säkert där han skulle gästa, tänkte säkert en och annan.

Sackeus skyndar emellertid före och klättrar upp i ett sykomorträd, ett mullbärsfikonsträd, som med sina många grenar och blad utgjorde en lämplig utpost för observation. Där kunde han se och utan att bli sedd av andra eller ens av Jesus. Liksom i hemlighet... Men själv vill han verkligen se Jesus. Men utan att Sackeus vet det, har Gud sitt finger med, och leder Sackeus fram till det märkliga ögonblicket, när Jesus kommer där vägen fram. Och när han kommer, omgiven av hela folkmassan, stannar han plötsligt och ser upp i trädet, ser Sackeus och säger *"Sackeus, skynda dig ned, ty i dag måste jag gästa i ditt hus."* Jesus ser och vet, han känner också Sackeus och känner också hans namn och person, utan att ha träffat honom och på vanligt vis lärt känna honom. *"Av sig själv visste han vad som är i människan"* (Joh 2: 25) heter det. Så vet han också hurudana vi är och känner oss alla, vet och känner oss och vad vi bär på och vad vårt samvete är tyngt av. För Jesus är allt blottat och uppenbart.

Jesu besök i staden Jeriko handlade om att komma till Sackeus, den mest föraktade av alla i staden. Han kommer till honom och han kommer med evangelium till honom. Jesus vill där gästa, just i hans hus. Han säger inte: Nej där vill jag inte gästa, utan *"i dag vill jag gästa i ditt hus"*. När han kommer har han med sig just detta goda budskap att han vill komma till honom, ja gästa honom och vara hos honom. Varför? *"Människosonen har kommit för att uppsöka och frälsa det som var förlorat"* säger vår text. Det är förklaringen och själva hemligheten med Jesus. Han kommer, inte till de rättfärdiga och till dem som ansåg sig så. Utan Han är just syndares frälsare. Det var inte till de rättfärdiga han vände sig utan syndare som behövde frälsning.

Sådan han var där i Jeriko, sådan är han än i dag, ty *"Jesus Kristus är densamme i går, i dag så ock i evighet"*. (Hebr 13: 8) Sådan är han också mot dig, du som lyssnar till eller läser denna predikan. Han vet och känner just din brist och dina oegentligheter. Men än i denna dag kommer han med sitt goda budskap också till dig, ty han är just din frälsare från synd och överträdelser.

2) SACKEUS OMOVÄNDELSE: HAN TAR EMOT EVANGELIUM MED TRO

Hade Sackeus gjort sig förtjänt av att Jesus besökte honom? Inte alls, just oförtjänt var han och det på högst påtagligt sätt, både till det inre och till det yttre. Maximalt oförtjänt med andra ord. Människor kände honom och hans ogärningar och höll honom i gemen för en totalt ovärdig människa. Likväl är det just till honom Jesus kommer och räcker sitt evangelium. *"Det är inte de friska som behöver läkare, utan de sjuka, jag har inte kommit för att kalla rättfärdig utan för att kalla syndare"* säger han (Matt 9: 12).

Hur svarade nu Sackeus på Jesu ord? Vår text säger oss: *"Han skyndade sig ner och tog emot honom med glädje."* Han tog emot Jesu ord, utan tvekan. Han lydde Jesu befallning som sa att han skyndsamt skulle komma ned till Jesus. Och han blev glad över Jesus och hans ord.

Här ser vi vad omvändelse innebär för en människa. Som Sackeus tar man emot Jesu ord med glädje! Det är ett överraskande ord, ett ord man inte kan vänta sig. Att Gud vill förlåta och göra nåd med en människa som alls inte förtjänat det. Att han har så stor och ofattbar barmhärtighet mot den totale och fullständige syndaren – det kan inte människan av sig själv tro. Men av Jesu ord tror Sackeus det. Han tar Jesus på orden och han tror hans ord.

Ta Jesus på orden. Det är det som är tron att den tar fasta på Jesu ord. Och för att ta fasta på orden, måste man höra dem, höra dem från Jesus. Det är därför ordet skall läsas, höras, för att det ska kunna tas emot i tro. Men av sig själv tror inte människan. Det är inte hennes egen

prestation. Utan det är ordet från Jesus som väcker Sackeus till tro. Så måste ordet komma till dig, du människa, och du får lyssna. Du får lyssna som om ordet bara var sagt till dig och då kan du tro det och vara förvissad om det. Det var vad Sackeus gjorde. Han satte det inte under tvivel utan trodde det. Och detta trots att människorna runt omkring tog anstöt och mumlade sitt tvivel på både Jesus och Sackeus. Men detta bekommer inte trons människa. Människor får tala och säga vad de vill. Evangelium är större än allt annat.

Men fick verkligen Sackeus frälsningen helt och fullt? Jesu visar hur det förhöll sig: *"I dag har frälsning kommit till denna familj, eftersom också han är en Abrahams son. Ty Människosonen har kommit för att uppsöka och frälsa det som var förlorat."*

3) SACKEUS OMVÄNDELSE: HAN FÅR KRAFT OCH VILJA ATT FÖRÄNDRA SINA ONDA HANDLINGAR TILL GODA

Nu sker det märkliga, den som förr var en hädare, ljugare, bedragare, han blir nu en förvandlad människa, som vill göra det som rätt, och göra rätt för sig. *"Herre, hälften av det jag äger ger jag åt de fattiga, och om jag har utkrävt för mycket ger jag honom fyrdubbelt igen"*, säger han.

Så sker också med var människa som tagit emot evangelium. Man vill inte förbli och synda vidare på den väg man varit, man leva efter Guds vilja. Och det är också detta Jesus uppmanar dem han givit förlåtelse: *"Gå och synda inte härefter!"*. På tron följer trons gärningar. Gärningarna kommer inte först och sedan tron. Utan tron kommer först, väckt av ordet, sedan följer det som är trons frukter, det vill säga goda och rättfärdiga gärningar.

Var det nu så att människorna inte tog Sackeus på allvar och inte trodde på hans glädje, så får de emellertid höra att Sackeus också förstått att fortsatt liv i orättfärdighetens tecken inte var hans. Nej, nu vill han leva efter Guds vilja.

Det är viktigt att vi också ser den sidan av saken. Ty ofta är det så att människan hör och gläder sig över evangelium att hon är tagen till nåder. Men så skyndar hon strax tillbaka till livet som hon hade och lever det som inget hade hänt. Det visar att hon inte tagit emot evangelium som hon skulle. Inte i sanning trott och tagit det till sig eller förblivit vid det. Då går det som i liknelsen om fyrahanda sädesåker, det såddes ut och det kom en växt därav, men det blev inte bestående, bar ingen frukt, det torkade ut.

Och ställer du dig den frågan varifrån du ska få kraft och rätt vilja att göra det goda, så måste du tillbaka till evangelium och låta detta tala in i detta hjärta, in i ditt samvete och vad eljest det rymmer och tala om den fulla och hela frälsning som Gud av nåd ger dig genom Jesus Kristus.

Vi behöver denna nåd dagligen och ordet räcker det varje dag till oss. Då ska du också finna att kraften till goda är ordets kraft, som får tala, mana, trösta, förvissa dig om salighetens underpant och så driva ditt hjärta och din vilja till att göra det är det rätta och goda och dina medmänniskor till gagn och nytta. Ja, du får tjäna andra, precis som Kristus tjänade dig. För när du ser och förtröstar på gåvan av nåd, då kan du lätt och av hjärtat tjäna din nästa, såsom ordet betyder: *"Vi älskar, därför att han först har älskat oss"* (1 Joh 4: 19)

Jesus från Nasaret går här fram Än som i gången tid, Löser ur vanmakt, ur synd och skam, Skänker sin kraft och frid: Himmelriket är nära.

Amen.